

AIW we AIDS barada sen näme bilmeli?

Category: Kitapcy, Medisina

написано kitapcy | 23 января, 2025

AIW we AIDS barada sen näme bilmeli?

AIW WE AIDS BARADA SEN NÄME BILMELI?

Häzirki wagtda, ýeriň ýüzünde 47 milliondan hem köp adam AIW bilen kesellän, olardan 25 milliony – işe ukyply ýasdaky adamlardyr. AIW bilen kesellän adamlaryň köpüsi hat-da özleriniň infeksiýalydygy barada sübhe hem etmeyärler.

■ **Köp adamlar AIW we AIDS şol bir zatdyr diýip pikir edýärler – emma bu beýle däl**

AIW – bu Adamyň immun-defisit virusynyň gysgaldylan ady.

AIDS – Adamyň immun-defisit sindromynyň gysgaldylan ady.

AIW seniň bedeniň dürli keseller bilen görüşmäge kömek edýän gorag güýçlerini (immun ulgamyny) ýuwaş-ýuwaşdan weýran edýär.

AIDS bolsa AIW-yň iň ahyrky tapgyrynda döreýän sindrom – bu ýagdaýda adamyň gorag güýçleri bütinley diýen ýaly weýran edilýär, we ol adam immunitediň ýetmezçiliginden islendik infeksiýadan ölmegi mümkün.

■ **AIW täze wiruslary öndürýän fabrige dönderýär**

AIW Immun ulgamyň öýjügine düşüp ony şeýle bir üýtgedýär, hamala ol täze wiruslary öndürýän fabrige dönderýär.

Netijede, AIW köpelýär we öýjük olýär.

Immunitediň ýetmezçiliği güýçlenýär – ýagny, bedende içki we daşky kesel dörediji faktorlardan gorag güýjuniň ýetmezçiliği ýuze çykýar.

■ **AIW-ň adamdan adama geçiş ýollary**

AIW-yň geçmeýän ýollary

AIW-iň adamdan adama geçiş ýollary

AIW geçip biler:

- *Ganyň üsti bilen* – sterilizasiýa edilmədik sanjymiňne, pirsing we tatuirowka, gulak deşmek üçin abzallar we iňneler ulanylanda, hat-da bir gezek ulanylýan hem bolsa.
- *Goralmadyk jyns gatnaşygy arkaly*. Infisirlenen adam bilen, prezerwatiwsız bir gezek gatnaşyk edilende hem HOWP bar.
- Eneden çaga, göwrelilik, dogum, ýa-da ene süýdi bilen emdirilýän döwürlerinde.

■ **Näme üçin?**

Sebäbi virus diňe adamyň bedeniniň suwuklyklarynda ýasaýar we immun ulgamynyň kletkasynyň içinde köpelýär.

Gan, limfa, döl, göwüs süýdi, gyzlaryň jyns agzalaryndan çykýan suwuklyk – bu biologiki suwuklyklar we öz düzümünde ýokuşmak üçin ýeterlikli möcberde AIW saklaýarlar.

■ **AIW-yň geçmeyän ýollary**

- AIW-y bolan adamyň taýýarlan naharynyň üsti bilen;
- Hojalykda gündeki gatnaşyk arkaly (umumy hajathana, duş, gap-gaç we şm., ulanylanda);
- Hammamda, suw howdanynda, saunada, ulagda;
- Elleşip salamlaşylanda, gürrüňdeşlikde, gujaklaşylanda, dostlukly öpüşmede;
- Gözýaş, der, tüýkülik arkaly, üsgülewükde we asgyrmada;
- Mör-möjekler çakany üçin, haýwanlar we guşlar bilen aragatnaşykdä;

■ **Näme üçin?**

Sebäbi, AIW gün şöhlesiniň, ýokary temperaturanyň, dezinfisirleýji serişdeleriň täsiri astynda daşky gurşawda çalt olýärler. Siýdik, der, tüýkülik – öz düzümünde wirusyň örän az mukdaryny saklaýar ýa-da bütinley saklamaýar, şol sebäpli howpsuz hasaplanýar.

■ Seniň pikiriňce bularyň haýspsy AIW bilen infisirlenen?

Daşky sypatlar boýunça ony anyklamak mümkün däl. Wirus adamyň bedeninde köp wagtlap saklanyp we ýüze çykman biler. Bedende wirusyň barlygyny ýa-da ýoklugyny diňe ganyň analizi – AIW test görkezip biler.

■ AIW testi nirede tabşyryp bolar?

Türkmenistanda, AIW barlagyny AIDS merkezlerinde tabşyryp bilersiň:

Aşgabat ş. Çoganly, 2255 (0. Annaýew köçesi), j. 79
Tel: 23-91-12.

Ruhabat etraby, Parahat mikroraýony, Ýeňiş köçesi, j. 10
Tel: 35-31-06/07.

Mary ş. Atamyrat Niýazow shaýoly, j.40
Tel: 4-23-31.

Türkmenabat ş. Gurbansoltan eje köçesi, j. 46,
Tel: 3-63-29.

Balkanabat ş. 133-nji kwartal, j. 41
Tel: 6-03-73.

Türkmenbaşy ş. Aşgabat köçesi, j. 20
Tel: 7-60-03.

Daşoguz ş. 10 ýyl Garaşsyzlyk köçesi, j. 3
Tel: 5-47-21.

<https://yashlyk.info/ru/articles/aids/>

Medisina